

Op weg

Vrede onder de mensen – de weg naar elkaar

Arie Reitsema

‘Scholen moeten vaste lessen besteden aan pesten. Iedere dag zijn enkele honderdduizenden kinderen het slachtoffer van pesten. Zo’n 10 % van het totaal. Een ongeveer even groot aantal is dader. Pestkoppen lopen overal rond, van basisscholen tot gymnasia. Op de basisschool wordt iets meer gepest dan in het voortgezet onderwijs. Maar in de brugklas neemt het juist even toe. Daar moet een nieuwe pikorde worden vastgesteld. Pesten is daarbij een middel.’ (Uit een interview met een socioloog die onderzoek doet naar pesten.)

Vredestichters

Jongeren pesten elkaar. Kinderen maken ruzie. Volwassenen zitten vol haat en willen zich wreken. Het komt overal voor. Zelfs in de kerk. Nog niet zo heel lang geleden hebben we nederig ons hoofd gebogen. Vanwege de moeiten in ons kerkelijk leven. In tal van kerken zijn problemen. Onderlinge verschillen zorgen voor onvrede. We ervaren dat het ongelooflijk lastig is om in vrede met elkaar te leven.

Jezus spreekt een diep woord als Hij zegt: ‘Gelukkig de vrede-stichters, want zij zullen kinderen van God genoemd worden’ (Mat. 5:9). Het zijn woorden uit de *Bergrede*. Een prachtige toespraak van Jezus. Wereldberoemd. Maar de moed zakt je in de schoenen als je hoort wat Jezus vraagt. Je hebt de neiging om af te haken. Wie kan het opbrengen om vredemaker te zijn? Wie keert de linkerwang toe aan hem die je op de rechterwang geslagen heeft? Wie heeft zijn vijand lief en bidt voor wie hem vervolgt? Toch verkondigt Jezus hier geen onzin. Stel je voor! Hij zadelt ons ook niet op met een onhaalbaar ideaal. De *Bergrede* begint met negen felicitaties. Aan het adres van mensen die met God verbonden zijn. Het gaat allereerst om de relatie met Hem. Voor vrede maken is een intieme omgang met God nodig. Gelukkig de vrede-stichters. Dat heeft te maken met je identiteit. Met wie je bent. Niet met wat je doet. Jezus *verklaart* je gelukkig. In Hem geënt *ben* je een vredemaker.

Verbondenheid

Alles zit vast op de intieme omgang met God. Het beeld van een huwelijk dringt zich op. Twee mensen zijn met elkaar getrouwd. Ze houden van elkaar. Ze doen alles samen. Ze eten samen, praten samen, slapen samen, huilen samen, lachen samen. Ze zoeken elkaar iedere keer weer op. In dit beeld is God de man. Wij zijn de vrouw. God heeft zijn volk uitgekozen. Hij wil voortaan met ons samen zijn. Je mag altijd op Hem rekenen. God geeft zijn vrouw alle liefde die Hij heeft. Hij wil gelukkig getrouwd zijn. Niets is verdrietiger dan een slecht huwelijk. God zoekt ons hart.

Vrede maken is dan ineens niet meer een lastige regel. Geen kwaad woord over regels en afspraken. Maar het gaat om de verbondenheid met God en met Jezus. Is die er niet, dan zullen er ook geen gevoelens van liefde en aanvaarding zijn. Dan blijft het bij de constatering dat de vrede nog ver te zoeken is. Dat er nou eenmaal spanningen zijn waar mensen bij elkaar zijn. Harde woorden. Deuren die dichtgesmeten worden. Is die verbondenheid er wel, dan gaat er concreet iets veranderen. Wie met God verbonden is laat zich leiden door de Geest van God. Uit de relatie met

God komt het gebed op om de minste te kunnen zijn. Zo ben je volop vredemaker en vredebewaarder.

Gezindheid

In andere woorden zegt Paulus hetzelfde. Heb je moeite om vredestichter te zijn, ga dan bij jezelf na of het wel goed zit met God. Zijn er dingen die de aandacht van Hem afleiden?

Je eigen ik bijvoorbeeld? Of je eigen eer? Of je eigenbelang? Hoe kun je in vrede met anderen samen zijn als jouw geluk boven alles gaat? Als alles moet wijken voor jouw idealen? De Bijbel geeft eindeloos veel voorbeelden waaruit blijkt dat het fout gaat als er geen intieme verbondenheid is met God en met Christus.

De brief aan de Filippenzen is gericht aan mensen die één zijn (!) in Christus Jezus (1:1). Als Paulus aan hen denkt wordt hij blij. God is een goed werk bij hen begonnen. Zij doen mee met de verspreiding van het evangelie. Zo laten ze zien dat ze van harte achter Paulus' missionaire werk staan. Ze zijn trouw in het gebed en gastvrij. Ze sturen hem liefdegaven. Ze zetten zich actief in. Toch zijn er ook zorgpunten. De gemeente is nog niet af. Vooral de onderlinge verdeeldheid doet Paulus verdriet.

Jezus' volgelingen zijn tot vrede geroepen. Toen Jezus hen riep, vonden ze hun vrede. Jezus is hun vrede. Nu zullen ze de vrede niet alleen hebben, maar ook stichten. Daarmee onthouden ze zich van geweld en oproer. De zaak van Christus is daarmee nooit gediend. Het rijk van Christus is een rijk van vrede en in de gemeente begroet men elkaar met de vredegroet. De discipelen van Jezus bewaren de vrede, doordat ze liever zelf lijden dan een ander te doen lijden, ze bewaren de gemeenschap, waar de ander die verbreekt, ze wensen geen zelfhandhaving en zwijgen bij haat en onrecht. Zo overwinnen zij kwaad met goed. Zo zijn ze de stichters van goddelijke vrede, midden in een wereld van haat en oorlog. Nergens echter zal hun vrede groter zijn dan daar waar zij de boosaardigen in vrede tegemoet treden en bereid zijn door hen te lijden. De vredestichters zullen met hun Heer het kruis dragen, want aan het kruis werd de vrede bereid. Omdat ze zo betrokken zijn in het vredeswerk van Christus, geroepen tot het werk van de Zoon van God, daarom zullen ze zelf zonen van God genoemd worden.

Uit: D. Bonhoeffer, Brevier

Paulus bidt God dat hun liefde blijft groeien. Er is nog zoveel geldingsdrang, eigenwaan, gebrek aan bescheidenheid. De diepere oorzaak is dat zij niet de gezindheid van Christus hebben (Fil. 2:5). Christus heeft zich klein gemaakt. Uit liefde voor mensen heeft Hij zijn ereplaats bij God opgegeven. Hij nam zelfs de gestalte aan van een slaaf en werd gelijk aan een mens. Laat die gezindheid ook onder u zijn. Christus verandert je leven radicaal. Door de verbondenheid met Hem gaat er een wereld voor je open. Je kijkt anders tegen je medekerkleden aan. Ook voor hen is Christus gekomen, gestorven en opgestaan.

Mensen die op hun rechten staan, willen het geluk vandaag ogenblikkelijk en kant en klaar ontvangen in hun leven. Zij vergeten dat geluk leeft en alles wat leeft groeit.

J. van Bruggen

Als ik me niet vergis komt veel onvrede waar wij vandaag mee te maken hebben door ongeduld. Christus leert je de ander te accepteren in zijn anders-zijn. Hij leert je de ander te dienen, te

vergeven, te helpen. Als je zo met elkaar omgaat in de gemeente kun je ook veel voor anderen betekenen. Je bent in de wereld een goed voorbeeld voor anderen. Een voorbeeldige gemeente!

Vrucht van de Geest

In Galaten 5:22 schrijft Paulus over de vrucht van de Geest: liefde, vreugde en vrede... Hij zet de werken van het vlees en de vrucht van de Geest tegenover elkaar. 'Werken' slaat op wat wij zelf allemaal teweegbrengen: vijandschap, tweespalt, jaloezie en woede, gekonkel, geruzie en rivaliteit (Gal. 5:20). Maar de vrucht van de Geest is liefde, vreugde en vrede...

Als ik kijk naar de druiven die in onze tuin groeien... dat is ieder jaar weer een wonder! Een vrucht groeit zonder dat je er een hand naar uitsteekt. Je kunt hoogstens wat takjes snoeien en wat bladeren weghalen. Maar een vrucht moet rijpen. In ons leven is het de heilige Geest die daarvoor zorgt. Hij gaat de strijd aan tegen al die lelijke dingen die ik verzijn en doe. Het is zaak je hart open te zetten voor Hem. Dan gaat je hart ook open voor anderen. Jij hoeft jezelf niet meer te bewijzen. Hij *geeft* je zijn vrede. Er zijn altijd wel redenen om mensen af te schrijven. Maar een christen schrijft niet af, hij bidt om de vrucht van de Geest. Vanuit de belofte bij de doop gegeven. Leg je leven voor God neer. Hij wil niets liever dan zijn vrede aan ons uitdelen.

Vrede in de samenleving

Je gunt als christen *alle* mensen het geluk om Jezus Christus te mogen kennen. Je gunt ze dat zij in vrede met God en hun naasten mogen leven. Daarom bidden wij voor alle mensen. Voor onze burens en contacten, voor onze regering en volksvertegenwoordigers. Onze wens is niet simpel dat iedereen het goed heeft. Hoe belangrijk dat ook is. Voor veel mensen heeft *vrede* wel die klank. Als iedereen het goed heeft hebben we het einddoel op aarde bereikt: vrede! Maar daar kom je niet mee uit.

Stefan Paas noemt in zijn boek *Vrede stichten* een interessant voorbeeld. Het betreft de kwestie van vrouwen mishandeling in islamitische gezinnen. Hoe kun je moslimmannen bewegen hun vrouwen niet te slaan? Een ex-moslim draagt de volgende 'oplossing' aan: moslims moeten accepteren dat zelfbeschikking in Nederland het hoogste goed is. Mannen én vrouwen hebben de beschikking over zichzelf. Als mannen mogen rondhoereren, mogen vrouwen dat ook.

Dat brengt deze moslimmannen in grote problemen. Zij piekeren er niet over om de vrije moraal van het Westen over te nemen. Ook zijn zij niet van plan de ruimte die ze hebben, af te staan. Christenen gunnen moslims dat zij de bijbelse weg gaan. Zij benadrukken daarom én het belang van kuisheid én gelijke verantwoordelijkheid van man en vrouw. Dat betekent dat mannen moeten leren hun vrouw lief te hebben en te dienen. Een man mag het erg vinden als zijn vrouw naar andere mannen kijkt. Maar hij zal allereerst een verbond met zijn eigen ogen moeten sluiten.

Wie de wrok stevig verankert in zijn ziel, lijkt op iemand die vuur in stro wegstopt.
Evagrius van Pontus (4e eeuw)

De winst van deze benadering is dat je een moslim zo laat zien dat hij vooruitgang kan boeken. Hij hoeft zich niet te 'bekeren' tot het geloof in de vrije moraal. Hij mag verder voortbouwen op wat hij al weet van de scheppingsorde.

Daarmee is niet gezegd dat je vrede in onze samenleving gemakkelijk kunt bereiken. Toch is de weg die je zo wijst een weg van vrede. Belangrijk voor stabiliteit in de onderlinge verhoudingen. Dat begint bij jezelf. Bij de dienst aan God en zijn evangelie. Het zou mooi zijn als de mensen met wie je samenleeft dat ook volmondig zouden erkennen.

Verwerking

Werkvorm

Lees samen het bijbelgedeelte.

Laat iedereen voor zichzelf de vragen op een vel papier beantwoorden.

Bespreek in kleine groepjes de vragen en de gegeven antwoorden.

Doe dit vervolgens met het tweede bijbelgedeelte met de bijbehorende vragen.

Filippenzen 1:1-6

- Beschrijf de eenheid in Christus Jezus die er in jouw gemeente is (vs. 1).
- Ga eens na waarvoor Paulus dankt (vs. 5).
- Wat kun je leren van het feit dat Paulus begint met danken?
- Waar zou je God voor willen danken als je aan je eigen gemeente denkt?

Filippenzen 2:1-11

- Beschrijf in je eigen woorden de gezindheid die Christus Jezus had.
- In een gezin durf je afspraken met elkaar te maken. Hoe doe je dat in het gezin dat we *de gemeente* noemen (vs. 3)?
- Welke afspraken zou je willen maken n.a.v. wat je in vers 2 leest?